

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 86 hallituksen esityksen johdosta laiksi Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta

Eduskunta on 3 päivänä lokakuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 135 laiksi Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta.

Julkisen hallinnon palveluksessa on nykyisin noin neljännes maan työllisestä työvoimasta eli noin 635 000 henkilöä. Tästä määrästä noin yksi kolmasosa on suoraan valtion palveluksessa ja kaksi kolmasosaa muun julkisen sektorin palveluksessa. Julkisen hallinnon tuottavuuden parantaminen tulee olemaan jatkuvasti keskeisiä yhteiskunnan kehittämiskohteita. Käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tavoitteena on luoda entistä parempia edellytyksiä julkisen hallinnon kehittämiseksi. Kehittämisen tulee tapahtua ylimpien valtioelinten päättämien suuntaviivojen ja osoittamien resurssien pohjalta. Hallinnon kehittämällä tarkoitetaan käsiteltävänä olevassa esityksessä hallinnon toimivuuden ja tehokkuuden parantamista.

Hallinnon kehittämistyössä on tarpeen selkeyttää ja järjestää osittain uudelleen tehtäväjakoa hallinnon yleisestä kehittämisestä vastaavien organisaatioiden kesken. Yleisvastuu julkisen hallinnon toimivuudesta ja tehokkuudesta sekä niiden kehittämisen ohjauksesta ja koordinoimisesta on valtioneuvostolla. Valtiovarainministeriölle, lähinnä sen järjestelyosastolle, kuuluvat ministeriöiden toimialajaossa hallinnon kehittämiseen liittyvät tehtävät. Valtiovarainministeriön järjestelyosaston toimivuutta ehdotetaan muutettavaksi siten, että se keskittyy entistä enemmän julkisen hallinnon kehittämistä koskevien periaatekannanottojen valmisteluun sekä niiden toteuttamisen yleiseen ohjaukseen ja valvontaan. Järjestelyosastolla tapahtuvaa yksittäisen hallinnon kehittämishankkeiden käsittelyä ja lausuntomenettelyä sitä vastoin vähennetään.

Julkisessa hallinnossa tarvittavan virasto- ja laitoskohtaisen hallinnon kehittämistyön tehostamiseksi ehdotetaan perustettavaksi Valtionhallinnon kehittämiskeskus. Virasto- ja laitoskohtaista kehittämistyötä tarvitaan erityisesti johtamisjär-

jestelmien, henkilöstöhallinnon, tietotekniikan hyväksikäytön ja organisaatorakenteen osalta. Valtionhallinnon kehittämiskeskus ehdotetaan muodostettavaksi siten, että virastojen ja laitosten kehittämiseen liittyviä kehittämis- ja konsultointipalvelutehtäviä varten kootaan asiantuntevaa henkilöstöä Valtion koulutuskeskukseen, jonka nimi samalla muutetaan Valtionhallinnon kehittämiskeskukseksi. Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toiminta-ajatuksena on tarjota virastoille ja laitoksille niiden tarpeesta lähteviä hallinnon kehittämiseen liittyviä koulutus-, konsultointi- ja muita kehittämistoiminnan asiantuntijapalveluja. Johtamisen konsultointimuotoinen kehittäminen tulaisiin siirtämään järjestelyosastolta kehittämiskeskukseen. Virasto- ja laitoskohtainen suunnittelu- ja seurantajärjestelmien soveltamisen konsultointi siirrettäisiin valtiokonttorilta kehittämiskeskukseen.

Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen toiminta on tarkoitus jakaa kahteen pääalueeseen. Kehittämiskeskuksen tärkeän tehtäväalueen muodostaisi edelleen Valtion koulutuskeskuksen nykyinen tehtäväalue, jota on tarkoitus samalla myös tehostaa erityisesti johdon koulutuksen ja hallinnon rationalisoinnin alueella. Uutena tehtäväalueena on tarjota hallintoyksiköille kehittämistoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluja mm. seuraavilla alueilla: johtaminen, suunnittelu-, seuranta- ja muut päätöksenteon tukijärjestelmät, henkilöstöhallinto, organisaatorakenteet, hallinnon tutkimus, tietotekniikka, toimistoautomaatio, asiakirjatekniikka, standardisointi sekä materiaalihallinto.

Uudistus toteutettaisiin ehdotuksen mukaan säätämällä laki Valtionhallinnon kehittämiskeskuksesta ja kumoamalla samalla laki Valtion koulutuskeskuksesta. Uudistus tulisi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1987. Valtionhallinnon kehittämiskeskusta johtaisi ja valvoisi lakiehdotuksen mukaan johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädettäisiin asetuksella. Valtionhallinnon kehittämiskeskus voisi pe-

riä palveluistaan maksuja, joiden suuruus määräytyisi valtion maksuperustelain säännösten mukaisesti.

Perustettavaksi ehdotettu Valtionhallinnon kehittämiss keskus muodostettaisiin Valtion koulutuskeskuksesta siirtämällä sen nykyisten tehtävien yhteyteen hallinnon kehittämistehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä valtiovarainministeriön järjestelyosastolta ja palkkaosastolta sekä valtiokonttorista. Uudistusta ja henkilöstön siirtoja toteuttaessa henkilöstön asema turvataan. Valtiovarainministeriöstä on tarkoitus lakkauttaa yhteensä 22 virkaa, tointa ja tehtävää. Valtiokonttorista lakkautettaisiin yksi työsopimussuhteinen tehtävä. Kehittämiss keskukseen perustettaisiin vastavasti kolme sopimuspalkkaista virkaa sekä 20

työsopimussuhteista tehtävää. Lisäksi kehittämiss keskukseen perustettaisiin sopimuspalkkainen määräajaksi kerrallaan täytettävä ylliohtajan virka.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman (osittain), jäsenet Alppi, Joutsenlahti, Linna, Malm, Mäki-Hakola,

Pohjala, Poutanen, Rosnell, Surakka, Tenhiälä, Tikka ja Tuovinen sekä varajäsenet Lahti-Nuuttila, Mattila, Pekkarinen, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen ja Westerlund.
